

Nesseby kommune
ved rådmannen

FYLKESMANNEN I FINNMARK FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI

TILSYNSRAPPORT

Tidlig innsats og forsvarlig system

Nesseby kommune – Nesseby oppvekstsenter

04.04. 2018

Sammendrag

Tema for tilsynet har vært tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1.-4. trinn, jf. opplæringsloven § 1-3, og skoleeiers ansvarlige system for å vurdere og følge opp at skolen oppfyller plikten til tidlig innsats i de ovennevnte fagene, jf. opplæringsloven § 13-10.

Formålet med tilsynet er å undersøke om kommunen oppfyller kravene til regelverket når det gjelder kravene til tidlig innsats i de ovennevnte fagene.

Vurderinger og konklusjoner er gjort med bakgrunn i innsendt dokumentasjon og intervjuer med skoleeier, skoleledere, ansatte, foreldre og elever.

Tilsynet har ikke avdekket lovbrudd.

Dette er en endelig tilsynsrapport.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	4
2. Om tilsynet med Nesseby kommune – Nesseby oppvekstsenter	4
2.1 Kort om kommunen og oppvekstsenteret	4
2.2 Om gjennomføringen av tilsynet	4
2.3 Om tilsynsrapporten.....	5
3. Tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn	5
4. Skoleeier skal ha et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolen oppfyller kravene til tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn.....	9
4.1 Rettslige krav	9
4.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	10
5. Konklusjon	13
Vedlegg: Liste over dokumentasjon.....	14

1. Innledning

Vi fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 10 A.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Adressat av denne tilsynsrapporten er derfor Nesseby kommune.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven.

2. Om tilsynet med Nesseby kommune – Nesseby oppvekstsenter

2.1 Kort om kommunen og oppvekstsenteret

Nesseby kommune har 101 elever i grunnskolealder. 56 av disse er elever på 1.-4. trinn. Dette er tall hentet fra skolenes rapportering i GSI (Grunnskolen Informasjonssystem) for inneværende skoleår.

Nesseby oppvekstsenter er en tospråklig skole. Skolen har elever med både samisk og norsk som morsmål.

Skolen har på de nasjonale prøvene i lesing på femte trinn fra 2014-2016 hatt flest elever på mestringsnivå 1. I 2017 var det imidlertid ingen elever på mestringsnivå 1.

I regning er det færre elever på mestringsnivå 1, de gjør det altså bedre her. På de nasjonale prøvene på 8. trinn er det flere elever som gjør det bedre enn på 5. trinn, både i lesing og i regning.

Grunnskolepoengene varierer noe over år. I tilstandsrapport fra 2017 stiller kommunen selv spørsmål om de gjør nok for elevene i Nessebyskolen.

Kommunen har deltatt i språkkommuneprosjektet siden 2016.

2.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Nesseby kommune i brev av 19.01.2018. Fylkesmannen har krevd at kommunen legger frem dokumentasjon, jf. kommuneloven § 60 c. Dokumentasjonen mottok vi innen frist som var 15.02.2018.

Tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1.-4. trinn, jf. opplæringsloven § 1-3, har vært hovedtema for tilsynet. I tillegg har vi hatt tilsyn med skoleeiers forsvarlige system for å vurdere og følge opp at skolen oppfylder plikten til tidlig innsats i de ovennevnte fagene, jf. opplæringsloven § 13-10.

Formålet med tilsynet er å undersøke om kommunen oppfyller kravene til regelverket når det gjelder kravene til tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn.

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner.

2.3 Om tilsynsrapporten

Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon, og intervjuer med skoleeier, to skoleledere, tre ansatte, tre foreldrerepresentanter fra FAU og fire elever fra både samisk klasse og norsk klasse. Intervjuene ble gjennomført 07.03.2018.

Forvaltningen er forpliktet til å følge FNs barnekonvensjon, som gjelder som norsk lov med forrang fremfor annen lovgivning, jf. menneskerettsloven § 2 fjerde avsnitt og § 3. Sentrale artikler i barnekonvensjon er i tilsynssammenheng artikkel 12 som handler om barnets rett til å bli hørt. Denne artikkelen både skal og vil ha en sentral plass i saksbehandlingen knyttet til vurderinger av om skolen oppfyller plikten til tidlig innsats. Gjennom intervjuer med elevene har vi tatt hensyn til artikkel 12.

Rapporten er endelig og vil bli publisert på Fylkesmannens hjemmeside.

3. Tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn

3.1 Rettslige krav

Tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1. til 4. årstrinn

En del av lærernes undervisningsvurdering er å vurdere om det er elever med svake ferdigheter i lesing og regning på 1. til 4. årstrinn, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-11 og opplæringsloven § 1-3. Lærerne skal systematisk og løpende vurdere om det er elever med svake ferdigheter i lesing og regning.

Dere skal sette inn tiltak for elever som har svake ferdigheter i lesing og regning, jf. opplæringsloven § 1-3. Tiltakene må omfatte alle elever med svake ferdigheter i lesing og regning. Dette kan omfatte flere elever enn de som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, eller som kan ha behov for spesialundervisning.

Dere må evaluere tiltakene for å se om de har virket, jf. opplæringsloven § 1-3. Hvis elevgruppen har fått økte ferdigheter i lesing og regning, kan det tilsi at tiltakene har virket selv om det er enkelte elever som ikke har fått økte ferdigheter som følge av tiltakene. Hvis tiltakene ikke gir elevgruppen økte ferdigheter i lesing og regning, må dere endre tiltakene.

Når dere velger tiltak, har dere stor fleksibilitet. Dere skal likevel sørge for at særlig høy lærertetthet er ett av tiltakene. I fagene norsk eller samisk og matematikk på 1. til 4. trinn skal dere alltid ha høyere lærertetthet enn det som ellers regnes som pedagogisk forsvarlig. Særlig høy lærertetthet kan dere for eksempel ha i form av mindre grupper, flere lærere i den ordinære opplæringen til å hjelpe de som trenger det, individuell oppfølging, eller grupper med spesielle opplegg.

Når dere skal vurdere nærmere hva som er særlig høy lærertetthet, må dere se lærertettheten deres i sammenheng med behovet i klassen, det vil si hvor mange elever det er med svake ferdigheter. I tillegg må dere se lærertettheten i sammenheng med hvor mange andre tiltak dere har satt i verk for å styrke opplæringen i lesing og regning. Eksempler på andre tiltak kan være å ansette en person med særlig kompetanse på leseopplæring, eller gi opplæring i mindre grupper i perioder. For at dere skal oppfylle kravet om særlig høy

lærertetthet, må lærerne være kvalifiserte.

3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

1. Rektor skal sørge for at lærerne systematisk og løpende vurderer om det er elever med svake ferdigheter i lesing og regning

Dette handler om å ha rutiner for å kartlegge elevenes ferdigheter i lesing og regning, som er en del av lærernes undervisningsvurdering. Det skal være systematikk i arbeidet, som betyr at lærerne må kartlegge eller skaffe seg kunnskap om elevenes ferdigheter, og vurdere disse planmessig gjennom hele skoleåret. Vurderingene må bli fulgt opp slik at den fører til at skolen setter inn tiltak tidlig. Når det står at «rektor skal sørge for», betyr det at rektor må gjøre lærerne kjent med at de skal gjøre dette og følge opp at det blir gjort.

Nesseby oppvekstsenter har en funksjonsbeskrivelse for kontaktlærer. Av denne fremgår det at kontaktlærer minst to ganger pr skoleår skal gjennomføre elevsamtaler og utover dette jevnlig ha dialog med elevene om elevenes utvikling i lys av LK 06S og prinsipper for opplæringen. Videre står det i denne at kontaktlærer skal «vurdere om eleven har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, og vurdere om eleven har behov for spesialundervisning, varsle virksomhetsleder i slike tilfeller».

Skolen har et årshjul for når kartleggingsprøver skal gjennomføres. Kartleggingsprøvene omfatter både de obligatoriske kartleggingsprøvene og andre. Årshjulet viser når prøvene skal tas og på hvilket trinn, videre hvor man finner dem, målgruppen for prøvene, målform og hvem som er ansvarlig for å gjennomføre dem. Ansvarlig kan være både faglærer og kontaktlærer. Skolen har og en rutine for hvordan kartleggingsprøvene skal gjennomføres. Her skal det vurderes om den skal tas i grupper, eller en og en, resultatene skal registreres i VOKAL (nå Conexus Engage), så skal kontaktlærer og faglærer gjennomgå kartleggingsprøvene.

Det bekreftes i intervju at lærerne på skolen er kjent med at de skal gjennomføre kartleggingsprøver med elevene, som det fremkommer av årshjulet. De foretar i tillegg egne kartlegginger/tester i tillegg til disse som fremkommer av årshjulet. Alle resultater legges ikke inn i Conexus Engage, det er ikke systematikk i dette. Lærerne drøfter imidlertid resultatene i team, og hvordan de skal følge det opp. Rektor kontaktes umiddelbart dersom elever skårer svært lavt, dette har lærerne fått beskjed om å gjøre. Elevene kartlegges gjennom flere runder, også etter at tiltak er prøvd ut. De ansatte på skolen vurderer at de har oversikt over den enkelte elevs ferdigheter og utvikling, dette fordi skolen er oversiktlig og elevtallet lavt. De snakker daglig og ukentlig med de enkelte elevene og kan følge de tett opp.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at lærerne på Nesseby oppvekstsenter er kjent med at de løpende skal vurdere om det er noen elever med svake ferdigheter i lesing og regning på 1.-4. årstrinn. Lærerne gjennomfører kartlegginger planmessig, vurdere elevenes ferdigheter og hvordan de skal følge opp elever med svake ferdigheter i lesing og regning. Praksisen er innarbeidet og i samsvar med planverket på skolen. Fylkesmannen vurderer rektors oppfølging av dette som tilfredsstillende.

Fylkesmannen vurderer at lovkravet er oppfylt.

2. Skolen skal sette inn tiltak for elever som har svake ferdigheter i lesing og regning

og

3. Skolens tiltak skal omfatte alle elever med svake ferdigheter

Skolen må ha en felles forståelse av hva som er «svake ferdigheter» i lesing og regning. Tiltakene skolen setter inn i denne sammenheng må være relevante for å øke ferdighetene i lesing og regning. Tiltakene må omfatte alle elever med svake ferdigheter i lesing og regning. Dette omfatter flere elever enn de som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, slik at skolen må tilpasse opplæringen eller gi spesialundervisning. For de som har vedtak om spesialundervisning som omfatter ferdigheter i lesing og regning, er det ikke krav om egne tiltak i tillegg til spesialundervisning.

Det fremkommer ikke av skriftlig dokumentasjon hva skolen legger i «svake ferdigheter i lesing og regning». I intervju sier de ansatte at kritisk grense, eller det de definerer som «svake ferdigheter», er den som fremkommer av de kartleggingsprøvene de benytter. «Svake ferdigheter» vurderes også om eleven har «enkel» måloppnåelse.

Hvilke tiltak som prøves ut, bestemmes i samarbeid mellom kontaktlærer og faglærer, og i noen tilfeller PPT og hjemmet. Tiltak som ofte prøves ut, er å lese oftere eller lese enklere tekster. Utover dette nevnes konkrete lesetiltak som dreier seg om å bruke billedkort, bokstavinnlæring etc. Skolen har en lærer som jobber spesielt med leseopplæring og brukes som en ressurs i forbindelse med å sette inn egnede lesetiltak. Lærer leser med alle elever, ikke bare med elever som har svake ferdigheter i lesing, og skriver logg etter hver leseøkt, dette for å kontrollere progresjon. Leselærer samtaler med faglærer/kontaktlærer om elevens ferdigheter i lesing og blir enige om hvilke tiltak som skal settes inn.

Når det gjelder hvilke tiltak som settes inn for å bedre regneferdighetene, nevnes etter- og videreutdanning av lærere. Her nevnes også at det jobbes med konkrete og praktiske arbeidsoppgaver i matematikkfaget, og elevene blir organisert i grupper ut fra hva de trenger å øve mer på for å øke regneferdighetene sine.

Det fremkommer av intervjuene at tiltakene de setter inn gjelder for alle elever fra 1.-4. årstrinn. Det sies videre at alle får tilpasset opplæring.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at Nesseby oppvekstsenter har en felles forståelse for hva som er kritisk grense og som dermed krever tiltak. Skolen følger opp elever som ligger under denne grensen, eller viser svake ferdigheter i lesing og regning.

Fylkesmannen vurderer at Nesseby oppvekstsenter har stort fokus på leseopplæring, der målet er at alle elever skal øke sine ferdigheter i lesing. At skolen har en lærer som jobber spesielt med leseopplæring, viser dette. Fylkesmannen vurderer at skolen gjennom sine kartlegginger får en god oversikt over hvilke elever som trenger ekstra oppfølging, og vi vurderer at skolen setter inn relevante tiltak for elever som trenger det. Elever med svake ferdigheter blir fulgt opp enda tettere av leselærer. Dette gjelder både i samiskklassene og i norskklassene.

Når det gjelder tiltak i regning, vurderer vi at etter- og videreutdanning for lærere i seg selv ikke er tiltak som handler om tidlig innsats for elever med svake ferdigheter i regning, men kan komme alle elever på alle trinn til gode. Det fremkommer og i intervju at praksis har endret seg som følge av dette på skolen. Lærerne viser med eksempler hvordan de følger opp elevene i matematikkopplæringen etter at de er kartlagt, eller blitt vurdert hvilken måloppnåelse de har. De beskriver hvordan de tilrettelegger opplæringen gjennom konkrete oppgaver og annen type organisering enn den ordinære. Skolen viser på den måten at den følger opp enkeltelever som skårer lavt i regning, og viser at den setter inn tiltak for alle elever med svake ferdigheter i regning.

Fylkesmannen vurderer at begge lovkrav er oppfylt.

4. Skolen skal følge opp at iverksatte tiltak gir elevene økte ferdigheter i lesing og regning

Etter at skolen har satt inn tiltak for elever som har vist svake ferdigheter i lesing og regning, må skolen etter en tid evaluere tiltakene. På den måten kan skolen vurdere om de tiltakene som er satt inn har hatt noen effekt, og om den eventuelt må endre kurs og sette inn nye tiltak.

Skolen viser i sin dokumentasjon til årshjulet for kartlegginger og rutine for oppfølging av kartleggingsprøvene. Kartleggingsprøvene gjennomføres systematisk gjennom året. I oppfølgingen av disse skal kontaktlærer og faglærer vurdere hvilke tiltak som skal settes inn dersom det fremgår at en elev, eller en gruppe elever, har svake ferdigheter i det som de er testet i. Av denne fremgår det og at eleven skal kartlegges på nytt etter at tiltak er prøvd ut. Nye tiltak skal igjen vurderes og evalueres.

I intervjuene sier lærerne at fordi skolen er såpass liten og oversiktlig, merker de fort om tiltakene som settes inn har effekt eller ikke. De legger til at dersom tiltakene ikke virker, settes det inn nye tiltak. Skoleledelsen har tillit til at lærerne følger opp denne rutinen med å evaluere tiltak, og sette inn nye. Det har ikke vært systematikk på å kontrollere at det blir gjort.

I etterkant av intervjuene har Fylkesmannen mottatt en rutine fra skolen for hvordan følge opp resultater av kartleggingene som dreier seg om lesing og regning. Dette er et årshjul som viser hvordan tidlig innsats skal følges opp på skolen. I denne er det laget en møteplan for leder og lærere på 1.-4. trinn. Tema for disse møtene er: Hvilke elever som scorer lavt på lesing og regning. Hvilke tiltak settes inn/er satt inn. Hvordan dette har fungert og om det må settes inn nye tiltak. Andre temaer er språk og differensiering mellom gutter og jenter.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at Nesseby oppvekstsenter har rutiner for å evaluere tiltak som blir satt inn for å øke elevenes ferdigheter i lesing og regning. Skolen har og rutiner for å sette inn nye dersom noen av tiltakene ikke har hatt effekt.

Fylkesmannen vurderer at lovkravet er oppfylt.

5. Skolen skal ha en særlig høy lærertetthet på 1.-4. årstrinn i fagene norsk eller samisk og matematikk for å styrke opplæringen i lesing og regning

Høy lærertetthet skal være ett av tiltakene som settes inn for å styrke opplæringen i lesing og regning. I fagene norsk, samisk og matematikk skal skolen ha høyere lærertetthet enn det som ellers regnes som faglig forsvarlig. Høy lærertetthet skal ses i sammenheng med hvor mange elever det er med svake ferdigheter i lesing og regning. I tillegg må andre tiltak ses i sammenheng med dette tiltaket.

På Nesseby oppvekstsenter er det et lavt antall elever i hver gruppe. Lærertettheten er i utgangspunktet høy. Ledelsen på skolen uttrykker at skolens utfordring er å finne kvalifiserte samisklærere som kan vikariere ved sykdom og studier. Utover dette mener de at de har ressurser til å følge opp alle elever i lesing og regning. Skolen har alt satt inn ekstra lærerressurs for å følge opp leseopplæringen på de laveste trinnene.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at skolen gjennom å bruke ressurs på leseopplæring på de laveste trinnene, samt har en høy lærertett i utgangspunktet, oppfyller kravet om høy lærertetthet på 1.-4 årstrinn i fagene norsk eller samisk og matematikk. Vikarbruk eller kvalifikasjoner til eventuelle vikarer er ikke tema for tilsynet. Vi vil derfor ikke vurdere dette her.

Fylkesmannen vurderer at lovkravet er oppfylt.

4. Skoleeier skal ha et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolen oppfyller kravene til tidlig innsats i fagene norsk eller samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn

4.1 Rettslige krav

Skoleeieren skal skaffe seg informasjon om hvordan skolen oppfyller kravene til tidlig innsats

Skoleeieren skal ha et forsvarlig system for å vurdere om skolen oppfyller kravene til tidlig innsats, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Videre skal skoleeieren ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene av disse vurderingene. For at et system skal være forsvarlig, må det være egnet til å avdekke forhold som er i strid med opplæringsloven. Systemet må sikre at skolen setter i gang nødvendige og egnede tiltak, slik at kravene til tidlig innsats bli oppfylt.

Skoleeieren kan hente inn informasjon direkte fra skolen, eller skaffe seg informasjon på andre måter. Eksempler er informasjon fra korrespondanse og samtaler med skolen, datasystemer og nasjonale undersøkelser.

Skoleeieren skal bruke informasjonen som er innhentet, til å vurdere om skolen oppfyller kravene til tidlig innsats

Skoleeieren må bruke informasjonen til å vurdere om skolen oppfyller kravene til tidlig innsats, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. For at skoleeierens vurderinger skal være forsvarlige, må skoleeieren ha en riktig forståelse av kravene i opplæringsloven.

Hvis skolens praksis ikke er i samsvar med kravene i opplæringsloven, må skoleeieren sørge for at skolen endrer praksisen slik at kravene til tidlig innsats blir oppfylt. Skoleeieren må iverksette tiltak eller handlinger som er relevante for å oppfylle kravene.

Skoleeieren skal følge opp at skolen innarbeider ny praksis der det er nødvendig

Skoleeieren må følge opp at skolen endrer praksisen dersom praksisen ikke er i samsvar med opplæringsloven, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Skoleeieren kan selv sette i gang tiltak, eller be skolen om å sette i gang tiltak selv. I begge tilfellene må skoleeieren følge opp at tiltakene blir gjennomført i praksis, og at tiltakene fører til at skolen oppfyller kravene til tidlig innsats.

Skoleeieren skal innhente tilstrekkelig informasjon ofte nok til å vurdere og følge opp praksis som ikke er i samsvar med regelverket

Skoleeieren må vurdere hvor ofte og hvor mye informasjon som skal innhentes om hvordan skolen ivaretar kravene til tidlig innsats, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd.

Hva som er ofte nok, må skoleeieren vurdere opp mot hvor alvorlig og omfattende et eventuelt brudd på opplæringsloven vil være, konsekvensene bruddet har for opplæringen og rettssikkerheten for elevene. Hva som er tilstrekkelig informasjon, og hva som er ofte nok, vil variere ut fra lokale forhold, for eksempel hvor detaljerte retningslinjer skoleeieren har utarbeidet, eller hvor stor kompetanse skolen har på et område. For å ha et effektivt system, må skoleeieren basere seg på en risikovurdering der skoleeieren avveier sannsynligheten for brudd på kravene til tidlig innsats opp mot hvilken konsekvens bruddet kan få.

Dersom brudd på opplæringsloven kan gå over lang tid uten å bli avdekket, er ikke skoleeierens system forsvarlig.

4.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

1. Skoleeieren skal skaffe seg informasjon om hvordan skolen oppfyller kravene til tidlig innsats

Kravet til å ha et forsvarlig system innebærer at skoleeier må kunne avdekke forhold ved skolene sine som ikke er i tråd med opplæringsloven, og sette inn tiltak som retter opp dette dersom det skulle være nødvendig. Når det gjelder temaet om tidlig innsats, er skoleeier ansvarlig for å avdekke om Nesseby oppvekstsenter oppfyller kravene til tidlig innsats. Herunder skal Nesseby kommune innhente informasjon fra skolen om dette.

Nesseby kommune har utarbeidet en egen plan for forsvarlig system, jf. § 13-10, der skoleeiers forsvarlige system i henhold til opplæringsloven blir beskrevet, datert 29.01 2018. Fylkesmannen har mottatt en oppdatert versjon av planen etter intervjuet 7. mars.

I systemet finner vi blant annet skoleeiers ansvar rundt gjennomføringen av nasjonale prøver, herunder følge opp resultatene på kommunenivå, se til at skolen følger opp og bruker resultatene og vurdere om skolen trenger særlig oppfølging. I planen står det videre at resultatene fra de nasjonale prøvene skal drøftes i skolekollegiet. Vurderinger, konklusjoner og tiltak skal legges fram for skoleeier som del av den årlige tilstandsrapporten.

Om kartleggingsprøver på 1.-4. årstrinn står det at det hvert år skal gjennomføres kartleggingsprøver for å avdekke om elever behøver ekstra oppfølging. Videre står det at skolen skal rapportere til skoleeier om resultatene, hvor mange som ligger under evt. kritisk grense og hvilke tiltak som må iverksettes for å løfte elevene. Det fins en oversikt over når prøvene skal gjennomføres i 2018. I kommunens plan finner vi også at skoleeier skal følge opp skolens resultater fra kartleggingsprøvene, herunder avholde møter med skoleledere der tema er resultatene og påfølgende tiltak for elever som havner under kritisk grense. Den årlige tilstandsrapporten skal og si noe om dette. Skoleeiers oppfølging av resultatene fra kartleggingsprøver er punkt som har kommet inn i oppdatert plan om forsvarlig system etter at intervjuene ble gjennomført den 7. mars.

I intervju beskriver både skoleeier og skoleledere at det forsvarlige systemet til kommunen baserer seg i stor grad på tilstandsrapportering og jevnlig møter mellom de to nivåene. Tema i møtene varierer, men resultater fra de nasjonale prøvene har vært tema flere ganger. Skoleleder informerer om det skoleeier etterspør. Skoleeier kjenner godt til resultatene fra nasjonale prøver, og beskriver tiltak som er satt inn som følge av svake resultater på 5. trinn. Skoleeier uttrykker at resultater fra de nasjonale prøvene nok har hatt mer fokus enn resultatene fra kartleggingsprøvene som gjennomføres på de laveste trinnene. Derfor kjenner ikke skoleeier ved intervjutidspunktet til hvor mange elever som ligger under kritisk grense i lesing og regning på 1.-4. årstrinn.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at de jevnlige møtene mellom skoleeier og skoleleder i Nesseby kommune er avgjørende for at informasjonen fra skolen når opp til skoleeiernivået. Vi vurderer at skoleeier på intervju tidspunktet ikke har god nok oversikt over, eller har informasjon om elever på 1.-4. trinn som har svake ferdigheter i lesing og regning. Vi ser og at skoleeier etter dette har vurdert dette som viktig, og har tatt det med som et oppfølgingspunkt i deres kommunale plan for et forsvarlig system. Til tross for at skoleeier på intervju tidspunktet ikke har innhentet all informasjon om elevenes ferdigheter i lesing og regning på 1.-4. trinn, vurderer Fylkesmannen at Nesseby kommune skaffer seg informasjon om hvordan Nesseby oppvekstsenter oppfyller kravene til tidlig innsats. Dette begrunnes i oppdatert plan for forsvarlig system, god dialog mellom skoleeier og skoleleder og tilstandsrapportering.

Fylkesmannen vurderer at lovkravet er oppfylt.

2. Skoleeieren skal bruke informasjonen som er innhentet, til å vurdere om skolen oppfyller kravene til tidlig innsats

Skoleeier skal ikke bare innhente informasjon om skolen oppfyller kravene til tidlig innsats, men skolen må også bruke denne informasjonen, uavhengig av hvordan informasjonen innhentes. Skoleeier må sette inn tiltak dersom det oppdages at skolen ikke oppfyller kravene til tidlig innsats.

Tilstandsrapportene til Nesseby kommune for de tre siste årene omtaler blant annet resultatene fra de nasjonale prøvene. I siste rapport står det blant annet at «leseferdigheter og en del grunnleggende ferdigheter bør fortsatt ha høy prioritet». Videre står det at tiltak som deltakelse i språkkommune-satsingen og vurdering for læring, samt videreutdanning vil kunne være tiltak som bidrar til å øke disse ferdighetene.

I dokumentasjon skriver skoleeier at de i etterkant av tilstandsrapporten og gjennom annen informasjon de har fått fra skolen, har vurdert at skolen oppfyller kravene til tidlig innsats. Skoleeier har derfor ikke satt inn andre tiltak enn de ovennevnte. Skoleeier kjenner også til tiltaket med ekstra ressurs til leseopplæring på Nesseby oppvekstsenter. Videre sier skoleeier at kommunen alltid har satt inn nødvendige tiltak dersom det fremkommer at enkeltelever eller grupper har behov for styrking. Kommunestyret er bevisst dette og har drøftet det ved flere anledninger.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at Nesseby kommune benytter informasjon om resultater fra nasjonale prøver og kartleggingsprøver som kunnskapsgrunnlag for videre drøftinger med skolen, der både resultatene i seg selv og tiltak drøftes.

Tilstandsrapporten fra 2017 viser også at kommunen har fokus på å øke ferdighetene på de laveste trinnene. Denne er drøftet i kommunestyret.

Fylkesmannen har i tilsynet om tidlig innsats ikke funnet lovbrudd ved Nesseby oppvekstsenter. Kommunen har dermed heller ikke grunnlag for å konkludere med at skolen ikke følger loven på dette området. Fylkesmannen vurderer at Nesseby kommune har riktig forståelse av kravene til tidlig innsats og bruker den informasjonen de får om dette i møter med skolen.

Fylkesmannen vurderer at lovkravet er oppfylt.

3. Skoleeieren skal følge opp at skolen innarbeider ny praksis der det er nødvendig

Dersom skolens praksis ikke er i samsvar med opplæringsloven, må skoleeier følge opp at skolen endrer praksis.

Fylkesmannen har ikke avdekket lovbrudd med tidlig innsats på Nesseby oppvekstsenter, ei heller skoleeier. I både skriftlig dokumentasjon og i intervjuer fremkommer det at det ikke har vært nødvendig å innarbeide ny praksis på Nesseby oppvekstsenter, da skolen følger opp de tiltak som er bestemt.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at Nesseby kommune følger opp at Nesseby oppvekstsenter oppfyller lovens krav til tidlig innsats ved å sette inn tiltak dersom det er nødvendig.

Fylkesmannen vurderer at lovkravet er oppfylt.

4. Skoleeieren skal innhente tilstrekkelig informasjon ofte nok til å vurdere og følge opp praksis som ikke er i samsvar med regelverket

Nesseby kommune må vurdere hvor ofte og hva som trengs av informasjon om for å kunne avdekke om Nesseby oppvekstsenters praksis er i samsvar med regelverket. Dette kan vurderes ut fra hvor stor kompetanse skolen har på området og hvor detaljerte retningslinjer skoleeier har utarbeidet.

Nesseby kommune har i sin oppdaterte plan om forsvarlig system laget en årsplan som omhandler både kartleggingsprøver, nasjonale prøver og tilstandsrapporten. Av denne kan vil lese at rektor skal vurdere resultater, analysere og evaluere tiltak som må sendes inn til administrativ skoleeier. Resultatene skal så drøftes i dialog mellom de to nivåene og tiltak skal vurderes, samt effekten av disse.

I tillegg finner vi av planen at det hvert år skal gjennomføres kartleggingsprøver for å avdekke om elever behøver ekstra oppfølging, en beskrivelse av dette finnes under pkt. 1. Det samme gjelder gjennomføring og oppfølging av nasjonale prøver.

Både skoleeier og skoleledere uttrykker i intervju at det er jevnlig kontakt mellom skoleeier og skoleledere. De mener begge at informasjonen om hvordan skolen følger opp tidlig innsats innhentes ofte nok, da dette også er tema på møtene deres. Skoleeier meddeler imidlertid, som tidligere nevnt, at resultater fra de nasjonale prøvene nok har hatt mer fokus enn resultatene fra kartleggingsprøvene som gjennomføres på de laveste trinnene. Dette har skoleeier tatt innover seg, og viser gjennom oppdatert planverk at dette også må følges bedre opp.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at Nesseby kommune ofte nok innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan Nesseby oppvekstsenters praksis rundt arbeidet med tidlig innsats er. Kommunen følger dette opp gjennom tilstandsrapportering, men og gjennom sine jevnlig dialogmøter. På denne måten sikrer kommunen at skolen jobber med tiltakene de har besluttet knyttet til tidlig innsats. Skoleeier viser og gjennom sin plan om forsvarlig system at de vil har mer fokus på lese- og regneferdighetene til elever på 1.-4. trinn som har svake ferdigheter i dette.

Fylkesmannen vurderer at lovkravet er oppfylt.

5. Konklusjon

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at Nesseby kommune oppfyller regelverket på alle områder. Tilsynet avsluttes med dette.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Katharine Jakola

tilsynsleder

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

- Egenvurderinger i RefLex fra skoleeier, skoleledere og lærere
- §13-10 - Skoleeiers forsvarlige system i henhold til opplæringsloven § 13-10
- Samisk språkplan for Nesseby kommune 2018-2021
- Tilstandsrapporter fra 2014-15, 2016 og 2017
- Årsjul kartleggingsprøver, oversikt over kartleggingsprøver
- Kartleggingsprøver 3n
- Tilpasset opplæring Nesseby oppvekstsenter pr 07.02.2017
- Eksempel på leselogg
- Plan for overganger ved Nesseby oppvekstsenter
- Utviklingsplan 2017-2020
- Eksempel på timeplan for en klasse
- Eksempel på periodeplan
- Funksjonsbeskrivelse kontaktlærer
- Rutine for tidlig innsats lesing og regning
- Redegjørelse – Tilsyn med Nesseby kommune/Nesseby oppvekstsenter